കാന്തവൃത്തം.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിച്ചു്

ഉണ്ടാക്കിയതു്.

തൃശ്ശിവപേരൂർ

ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽ

അച്ചടിച്ചതു്.

1086.

വില അണ ഒന്നു്

[illegible] ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽ

[illegible]

DEDICATION.

കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനെന്നഖിലവിദിതിപ്പുകഴ്-

ന്നോരു ശാസ്ത്രജ്ഞവര്യൻ

കൊച്ചിക്ഷ്മീശൻ തൃതിയൻ കരുണയൊടരുളി-

ച്ചെയ്കയാൽ വൈകിടാതെ

കൊച്ചുണ്ണിക്ഷോണിപാലൻകവികുലതിലകൻ

കോടിലിംഗാധിനാഥൻ

മെച്ചമ്പൂണ്ടോതി 'നാരീ'ജനമതിനുമറി-

ഞ്ഞീടുവാൻ കാന്തവൃത്തം

പീഠികാ.

വൃത്തരത്നാകരം മുതലായ "ഛന്ദശ്ശാസ്ത്ര" ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഒന്നുമുതൽ മേല്പോട്ടുള്ള സംഖ്യകൾക്ക് "ഏകം", "ദ്വയം" എന്നിങ്ങിനെ ഉള്ള സുലഭമായ മാൎഗ്ഗം വെടിഞ്ഞ് "ഉക്താ" "അത്യുക്താ" ഇത്യാദിയായും, മൂന്നു വൎണ്ണങ്ങൾക്കൊ നാലുമാത്രകൾക്കൊ ഒരു ഗണമെന്നും, ആ ഗണവൎണ്ണങ്ങളുടെ ഗുരുലഘുഭേദംകൊണ്ട് എട്ടു ഗണമാക്കി "മയരസതജഭന" എന്നും, സംജ്ഞകൾ ചെയ്തിരിക്കയാൽ ഒരു ഗണത്തെ ഒരക്ഷരംകൊണ്ടു കാണിക്കാവുന്നവയായ ചില സ്വല്പലാഘവങ്ങൾ പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഉണ്ട്. എങ്കിലും കാവ്യനാടകാദി വളരെ പരിചയിച്ചു സമ്പൂൎണ്ണലോകവ്യുല്പത്തിയോ ആയതല്ലെങ്കിൽ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നൈപുണ്യമൊ ആയതുകൾ രണ്ടുമൊ സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവൎക്കു കൂടി, ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രപരിചയം ഇല്ലെന്നുവരികിൽ, "പ്രഹൎഷിണി" വൃത്തത്തിന്റെ സ്വരൂപം "മനജരഗ" എന്നുപറഞ്ഞാൽ ലേശം മനസ്സിലാകുന്നതല്ലാത്തതിന്നു പുറമെ, ഈ പറഞ്ഞത് ഏതുഭാഷയിലാകുന്നു എന്നു സംശയിക്കകൂടി ചെയ്യുമായിരിക്കാം. പിന്നെയും വൃത്തരത്നാകരരീതിയായിട്ടു "ഗണം" നോക്കി വൃത്തം

അറിയുന്നതായാൽ, കേട്ടാൽ പരസ്പരം ഛായയുള്ള വൃത്തങ്ങളും ഇന്നിന്നതെന്ന് അറിവാൻ പ്രയാസം. ആയത്തുകളും ആയത്തുകൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങളും സ്പഷ്ടമായി തിരിച്ച് അറിയുകയും ധരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതു, പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കുന്നവർക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് അത്യാവശ്യമാകുന്നു. ഇന്ദ്രവജ്രാ, ഉപേന്ദ്രവജ്രാ, ഉപജാതികൾ, ആഖ്യാനികാകൾ, വംശസ്ഥം, ഇന്ദ്രവംശസ്ഥം, ഇതുകളും ഇനി ഇതുപോലെ പലതുകളുംതമ്മിൽ അല്പാല്പം വ്യത്യാസങ്ങളേ ഉള്ളു എന്ന് അറിയുന്നതിന്നു വൃത്തരത്നാകരംകൊണ്ടു സുലഭതരമിൽ കഴിയുന്നതല്ലാ; എന്നതിന്നുപുറമെ, ശ്രവണങ്ങൾക്ക് ബഹുരസജനകമായ വൃത്തങ്ങളിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന പദ്യങ്ങൾക്ക് ഉള്ള രസാംശം ഗുരുലഘുക്കളുടെ വിശേഷമായ വിന്യാസങ്ങളിൽനിന്ന് ഉത്ഭവിച്ച ഉന്മേഷകരങ്ങളായ താളം മുതലായവ ഈ ഭാഗിയായ വൃത്തങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാകുന്നു എന്നറിവാനും, അങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു ശ്രവണാമൃതമായ കവനങ്ങൾചെയ്യാനും ഗണങ്ങൾമൂലമായി വൃത്തസ്വരൂപം അറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു പോരാ.

ഇങ്ങിനെ തുടങ്ങിയ ദോഷങ്ങൾ തടുക്കുന്നതിന്നായിട്ടു "കവിരാജൻകാളിദാസർ" സംസ്കൃതഭാഷ

യിൽ "ശ്രുതബോധം" എന്ന വൃത്തഗ്രന്ഥം പരോപകാരാൎത്ഥം നിൎമ്മിച്ചു.

ആ രീതിയെ അനുസരിച്ചും, സംസ്കൃതപരിപൂൎത്തി ഇല്ലാത്തവരുടെയും പ്രത്യേകിച്ചു "സൎവ്വകലാശാലാ" പരീക്ഷകൾക്കു മലയാളഭാഷയിൽ പഠിക്കുന്ന വിദ്യാൎത്ഥികളുടെയും ആവശ്യത്തിന്നുവേണ്ടിയും, സൎവ്വഥാ രാജത്വം ലഭിച്ച കവിയായ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണി തമ്പുരാൻ ഇപ്പോൾ കേരളഭാഷയിൽ "കാന്തവൃത്തം" എന്ന പേരായ ഈ വൃത്തപുസ്തകം രചിതമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ഇതിൽ ഇദ്ദേഹം രസികനായ സ്വീയമനോധൎമ്മങ്ങളെ ആഹ്ലാദകരമാകുംവിധത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശ്രുതബോധത്തിലും സൌലഭ്യത്തിന്നായിട്ടു ഭൂതസംഖ്യാ അവലംബിച്ചാകുന്നു യതി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. കാന്തവൃത്തത്തിൽ ആ കഷ്ടവുംകൂടി ഇല്ല. ശ്രുതബോധത്തിൽ ഇല്ലാത്തതും ബഹുനടപ്പും ആവശ്യവും ഉള്ളതും ആയ പ്രായേണ സകല വൃത്തങ്ങളും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പ്രസ്താരം അധികപ്രയോജനം ഇല്ലാത്തതാകയാൽ കാളിദാസർ ത്യജിച്ചതിനെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാനും അനുസരിച്ചു. രണ്ടിലും ജീവനായികയെ ഉപദേശിക്കുന്നതായിട്ടാണ്.

മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഗതികൾകൊണ്ടു പ്രത്യേകിച്ചും ആകപ്പാടെയും നോക്കുമ്പോൾ, ശ്രുതബോധത്തേക്കാൾ ഇത് അധികം ശ്ലാഘനീയമെന്നും മലയാളി വിദ്യാൎത്ഥികൾക്ക് അവശ്യം അറിയേണ്ടതെന്നും ഉറപ്പിച്ചു പറവാൻ എനിക്ക് ഒട്ടുംതന്നെ ഭീതിയില്ല. ഈ പുസ്തകം വളരെ ചെറിയതായിരിക്കുന്നതിനാൽ, സുലഭത്തിൽ പഠിക്കുന്നവൎക്ക ഗ്രന്ഥകൎത്താവിന്റെ ചുരുക്കിപ്പറവാനുള്ള ശക്തി ആദിയായും അസാധാരണമായും ഉള്ള കവിഗുണങ്ങൾ അറിയാവുന്നതാകയാൽ, ആയത് ഇവിടെ ഇന്നിന്നതെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ.

മനോഹരങ്ങളായ വൃത്തങ്ങൾ ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കകൊണ്ടും, "കാന്തം" എന്നതുകൊണ്ട് ഇതിലുള്ള വൃത്തങ്ങൾ നൂറ എന്നും "വൃത്തം" എന്നതുകൊണ്ടു പദ്യങ്ങൾ നൂറ് എന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ഇതിന്നു "കാന്തവൃത്തം" എന്നു പേരുവിളിച്ചു.

ഇതിന്നു പീഠികാ എഴുതുന്നതിന്ന് എനിക്ക് അനുവാദം തന്നതിന്നായിട്ടു ഞാൻ കവിയോടു വളരെ നന്ദിയായിരിക്കും.

KERALA VURMAH,
First Prince of Cochin.

കാന്താവൃത്തം.

ഹരിഃ

ശ്രീഗണപതയെ ഗുരുകാരണെഭ്യൊ നമഃ

മംഗളംപ്രതിജ്ഞാച

മറിമാൻമിഴിയായഗൌരിയെയും മരിമായങ്ങളെ
ഴന്നകൃഷ്ണനെയും നിറയുന്നൊരുഭക്തിയൊടുകൂപ്പി പ്പറ
യുന്നേനിഹതന്നിൽ കാന്താവൃത്തം. (൧)

(പരിഭാഷാ — സംജ്ഞാ)

കേട്ടാലുംഗുരുദീർഘംകൂട്ടക്ഷരമായതിൻമുൻവർണ്ണം
വിട്ടുസ്വനമൊട്ടൊതുങ്ങിത്തീരുകിലപാദമെന്നുമല്ലുപ
ക്ഷം. (൨)

ഒരുമാത്രയതാംലഘുവിന്ന ഗുരുവർണ്ണത്തിന്നുരണ്ടു
മാത്രയതാം ഗുരുവിന്നദീർഘമെന്നും പറയുമിതിൽഹ്ര
സ്വമെന്നുലഘുവിന്നും. (൩)

ആര്യാ

മതിമുഖി!പത്തരണ്ടിഹ ചിതമായുള്ളൊരുഗണ
ങ്ങളിലൊറ്റകളിൽ പതിനെട്ടുരണ്ടിൽനാലിൽ പതിന
ഞ്ചാംമാത്രയാൎയ്യയിലും. (൪)

ഗീതി

ആൎയ്യാപൂൎവ്വാൎദ്ധംപോലാൎയ്യേ!യാതൊന്നിലുത്തരമ

ർദ്ധമത്തും മാർദ്ദവവർദ്ധിതമന്മഥ വീര്യേ! കാണുന്നു ഗീതിയാ
ണതതെടോ. (൫)

ഉപഗീതി

താരേത്തന്മൊഴി! പൂർവ്വാർദ്ധവുമോർത്താൽ ഞാൻചൊ
ന്നൊരാര്യയുടെ ഉത്തരമാമർദ്ധത്തോ ടൊത്തതന്നാലാ
ര്യയുപഗീതി. (൬)

(ശ്രീ — ൧)

ശ്രീയിൽദീർഘം (൭)

(സ്ത്രീ — ൨)

രണ്ടുരണ്ടാംദീർഘംസ്ത്രീക്ക് (൮)

(ഭാരതി — ൩)

ഭാരതിതാൻഗുരുചേരുകിലാദിയിൽ (൯)

(സുഭഗാ — ൪)

സുഭഗാജ്ഞൻസുഭഗേ! കേൾ വരുമന്ത്യേഗുരുരണ്ട്. (൧൦)

(അക്ഷരപങ്ക്തിഃ — ൫)

ഒന്നാട്ടനാലഞ്ചിന്നുഗുരുത്വം ശിക്ഷയിലൊത്താ
ലക്ഷരപങ്ക്തി. (൧൧)

(ശശിവദന — ൬)

അറുതിയിൽരണ്ടാംഗുരുലഘുനാലും ശശിവദന
ക്കുന്ന് ശശിവദനേ! കേൾ. (൧൨)

(മദലേഖാ — ൭)

പാലഞ്ചുംമൊഴി! വർണ്ണ ന്നാലഞ്ചെന്നിവരണ്ടും ലീ
ലാഢ്യേ! ലഘുവായ്ക്കുന്നാലാണെന്മദലേഖാ (൧൩)

(ശ്ലോകം—൮)

ചാലേയഞ്ചാറിവശ്ലോകേ ബാലേലഘുഗുരുക്കളാം
നാലുപാദത്തിലുംരണ്ടിൽനാലിൽതാനേഴതുംലഘു. ൯

(മാണവകാക്രീഡം—൮)

ഒന്നൊട്ടുനാലഞ്ചുകളെട്ടെന്നിവ യൊക്കെഗ്ഗുരു
വാംവെണ്ണിജിതാഭ്രാവലികേ! മാണവകാക്രീഡമതിൽ.

(പ്രമാണികാ—൮—നഗസപാത്രൂപിണി)

സമാക്ഷരങ്ങളിൽനിശ്ചയം സമസ്തവുംഗുരുക്കളാം
പ്രമാണികക്കുതെന്നയേ! പ്രമാണമിന്ദുനേർമുഖി! ൰

(വിദ്യുന്മാലാ—൮)

ഹൃദ്യേ!ദീർഘംസർവ്വം പുണ്യാസ്പദേനന്നാലാ
കിൽച്ഛേദം വിദ്യുന്മാലാരാജൽകായേ! വിദ്യുന്മാലാ
വൃത്തത്തിന്ന്. (൰൧)

(ചമ്പകമാലാ—൰)

ചമ്പകമാലാവൃത്തമതിന്നെൻ ചമ്പകമാലാ
നേർതനു!ദീർഘം മുമ്പതുനാലഞ്ചാറഥപത്തുമൊമ്പതു
മഞ്ചഞ്ചിങ്കൽവിരാമം. (൰൨)

(മണിബന്ധം—൯)

പെണ്മണിയാളേ!കേൾക്കുകനീ നന്മണിബന്ധം
വൃത്തമതെയ് ചമ്പകമാലാവൃത്തമതി ന്നൻപൊടൊടു
ക്കംപോയതുതാൻ. (൰൩)

(മന്ദാക്രാന്താ—൰൭)

ഒന്നാരംഭിച്ചുഡുപവദനേ!നാലുവരെന്നുങ്ങളും ചെറ്റും
പിന്നീടൊന്നും ന്യൂതനു!ഗുരുവാംമൂന്നൊന്നാകാതെഴും ന

ന്നായ്‌നാലാൽവിരതിയുളവാകാറിനാലേഴിനാലും മന്ദാ
ക്രാന്താഖ്യം ചലമിഴിചാരുമന്ദഹാസപ്രകാശേ! (൧൦)

(ഹംസീ—൨൦)

മന്ദാക്രാന്തയ്ക്കെഴുമറുതിയിൽ ചെന്നൊത്തീടുംയ
തികളുമെന്നാം ധന്യേ! ഹംസിക്കുളിലതരുണീമാന്യേ!
ഹംസീലളിതഗമനേ. (൧൧)

(ശാലിനീ—൧൧)

കന്നാരതാക്ഷി! ഹ്രസ്വമാറൊമ്പതെണ്ണിവന്നും ര
ണ്ടുംനാലോടേഴാംചിരാമം സപന്നംഗുന്നപൂന്നലജ്ജം
വന്നാളുംവന്നഞ്ചതാം ബാലികേ! ശാലിനിയ്ക്ക്. (൧൨)

(ദോധകം—൧൧)

ഒന്നൊടുനാലൊടുമേഴഥപത്തും സുന്ദരി! കേൾക്ക
ഗുരുക്കളിതാകിൽ ധന്യതരേ! ഉള ദോധകവൃത്ത തിന്ന
റികനാടജീവിതനാഥേ! (൧൩)

ഇന്ദ്രവജ്രാ—൧൧)

മൂന്നാമതേഴൊമ്പതുമാറുമെല്ലാം മന്ദപ്രിയേ!
ഹ്രസ്വമതായിവന്നാൽ വന്നായതിന്നാമമതിന്ദ്രവജ്ര
യെന്നോതിടുന്നു കവിശേഖരന്മാർ. (൧൪)

(ഉപേന്ദ്രവജ്രാ—൧൧)

പിതനൊന്നാമതിലെഴുന്നവന്നു മതാങ്കശീലേ!
ലഘുവായിവന്നാൽ ഉമതൻപ്രിയേ! നാമമുപേന്ദ്രവജ്ര
യതെന്നുചൊല്ലുന്നുകവിശേഖരന്മാർ. (൧൫)

(ഉപജാതി—൧൧)

പാരംമടങ്ങിപ്പരിപൂർണ്ണചന്ദ്രൻ പരന്നമിഴ്ക്കുന്നൊരു ചാരുവക്ത്രേ! പാരാതെയിവ്വൃത്തയുഗാംഘ്രിയുഗ്മം ചെട്ടുന്നിനച്ചാലുപജാതി തന്നിൽ. (൨൬)

(വിപരീതാഖ്യാനികാ—൧൧)

ഒന്നിന്ദ്രവജ്രാംഘ്രിയതാദിപിന്നെ യുപേന്ദ്രവജ്രാംഘ്രികൾമൂന്നുമായാൽ ഉരോജനമ്രേ! വിപരീതശബ്ദമൊടൊത്താരാഖ്യാനികയാണതല്ലോ. (൨൭)

(രഥോദ്ധതാ—൧൧)

അഞ്ചിടാതെവിഷമാക്ഷരങ്ങളഞ്ചുവിട്ടയിഗ്ഗുരുക്കളായിട്ടും നെഞ്ചിലോർക്ക രഥോദ്ധതാഖ്യമാമഞ്ചിതോല്ലസിതവൃത്തമായതിൽ. (൨൮)

(സ്വാഗതാ—൧൧)

പത്തുമൊയ്മ്പതുമിവാറകൾതമ്മിൽ സത്തമേസുമുഖി! മാറിടുമെന്നാൽ രാഗവർഷിണിരഥോദ്ധതവൃത്തം സ്വാഗതാഖ്യയൊടുചേർന്നിടുമല്ലോ. (൨൯)

(വസന്തമാലിക—൧൧,൧൨)

ഗുരുമൂന്നുമാറുമെട്ടുപത്തും പരമൊന്നുംവിഷമാംഘ്രിയിൽസമത്തിൽ ഇരുവർണ്ണമൊട്ടുകമൊയ്മ്പതേഴും ഗുരുനാൽമൂന്നുവസന്തമാലികയ്ക്കു് (൩൦)

(ചമ്പകമാലികാ—൧൦-൧൧)

വടിവൊടുവസന്തമാലികക്കൂടയൊരംഘ്രികൾനാലിലുമ്പ്രിയേ! ഒട്ടുവിൽപെട്ടമേകമക്ഷരം വിടണംചമ്പകമാലികയ്ക്കയേ! (൩൧)

(വൈശ്വദേവീ—൰൨)

ചഞ്ചൽഭ്രൂയുഗ്മേപത്തിനപ്പുണ്ണമേഴി നഞ്ചൊത്തുണ്ടോ കംപ്ലാഘവംമേഘവേണി! അഞ്ചാൽവിച്ഛേദംചേരുമേ ഴാലുമേവം തഞ്ചത്തിംഭാഷേ! വൈശ്വദേവിച്ഛന്ദനം.

(തോടകം—൰൨)

തരളായതനീലവിലസന്നയനേ! തരുണീമണി! തോടക വൃത്തമതിൽ വരവണ്ണിനി! മൂന്നതുമാറുമതും ഗുരുവായ്പ്പ തമായ് നവതുമന്ത്യമതും. (൧൧)

(പ്രമിതാക്ഷരാ—൰൨)

ഹരിണാക്ഷി! തോടകമതിങ്കലയ്യഗുരുവഞ്ചെതാവലഘു വാസ്തവികിൽപരിപൂർണ്ണ ചന്ദ്രവദനേ പ്രമിതാക്ഷരയാകു മെന്നാധികസുന്ദരിയി. (൧൨)

(ഭുജംഗപ്രയാതം—൰൨)

ക്രമാലൊന്നനാലേഴുപത്തെന്നിവറ്റിൽ പ്രമോദപ്ര ദേ! ലാഘവംവന്നുവെന്നാൽ പ്രമാണങ്ങളെല്ലാംഭുജംഗ പ്രയാതാഖ്യമാം വൃത്തമാണായതെന്നോതിടുന്നു. (൧൩)

(ദ്രുതവിളംബിതം—൰൨)

മതിതൊഴുംമുഖിമാർമണിമാലികേ! ദ്രുതവിളംബിതവൃ ത്തമതിൽപ്രിയേ! മതിയിലോർക്കുകനാലൊട്ടുമേഴപ ത്തി ഇുകളന്ത്യമിവ ഗുരുക്കളാം. (൧൪)

(ഹരിണിപ്ലുതം—൰൧-൰൨)

പ്രഥമാംഘ്രിതൃതീയമതുന്നതമാദ്രുതവിളംബിതവൃത്തമ തിൽപ്രിയേ! പ്രഥമാക്ഷരഹീനമതാവുകിൽനുതനകേൾ ഹരിണിപ്ലുതമായത. (൧൫)

(വംശസ്ഥം — ൧൨)

അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാലുമുപേന്ദ്രവജ്രയിൽപറഞ്ഞപാദാ
ന്ത്യമരിന്ദുബിംബയെ! വരാംഗിമെത്തലെലഘുവൊന്നുകൂ
ട്ടിയാൽ ധരിക്കുവംശസ്ഥമതായിടുംപ്രിയേ! (൧൭)

(ഇന്ദ്രവംശസ്ഥം — ൧൨)

നീക്കംവെടിഞ്ഞിന്ദ്രകലാന്തന്നിലൊക്കെയും മുഖ്യണ്ണി
യാളേ! ഗുരുപ്പിൽഗുരുക്കളെ ചേർക്കുന്നവംശസ്ഥമതിങ്കലെ
ങ്കിലോ കേൾക്കിന്ദ്രവംശസ്ഥമതായ്വരുന്നുപ്രിയേ! (൧൮)

(പുഷ്പിതാഗ്രാ — ൧൨ — ൧൩)

സമചരണമതിങ്കലഞ്ചുമെട്ടുംസുമതനു! പത്തുമൊട്ടഗഡ
മുള്ളരണ്ടും ഗുരുവിഷമമതിങ്കലൊമ്പതുംഴവരിയിൽ
രണ്ടിതുപുഷ്പിതാഗ്രയല്ലോ. (൧൯)

(കുസുമവിചിത്രാ — ൧൨)

വടിവോടുകേൾനീ ശശിവദനേ ലഘുക്കളൊരുപാദേ
യമൊരുപാദം ദൃഢതരമാകുംകുസുമവിചിത്രക്കുടവിഴി
ലോട്ടും മൃഗസമനേത്രേ! (൨൦)

(രുചിര — ൧൩)

ധരിക്കുനീരുചിരയതിന്റലക്ഷണം ഗുരുക്കളാംവടി
വൊട്ടുരണ്ടുനാലതുംവരാംഗനേ! നാലമമതുംനവാമതും
ചൊരിഞ്ഞിടുംമൊഴി!പതിനൊന്നുമന്ത്യവും. (൨൧)

(മഞ്ജുഭാഷിണി — ൧൩)

വരുമൊന്നുമെഴുമിവവിട്ടൊരൊററകൾക്കരെവിടർന്ന
മിഴി!ഗുരുതന്ത്രമേ! വരമഞ്ജുഭാഷിണി! മദീയമാന
സേശ്വരിമഞ്ജുഭാഷിണിയതിൽധരിക്കുനീ. (൨൨)

(പ്രഭാവതി—൧൩)

രണ്ടക്ഷരാദ്യുതലതിൽനാലുമൊമ്പതും കൊണ്ടൽക
ചേചലുപതിന്നൊന്നുമന്ത്യവുംവണ്ടാടിട്ടുംമിഴിഗുരുവാം
പ്രഭാവതി ക്ലുണ്ടാശ്ശുരംവിരതികൾനാലിലൊമ്പതിൽ.

(പ്രഹർഷിണി—൧൩)

മൂന്നാദ്യംദശമമതെട്ടുരണ്ടാട്ടുകം മാന്യസ്ത്രീമകുടമ
ണേഗുരുക്കളായിവന്നിട്ടുംയതിയതുമൂന്നിലുഞ്ഞുപത്തിൽ
കണ്ടശ്രീഹരാദനേ! പ്രഹർഷിണിയ്ക്കു്. (൧൪)

(ഇന്ദുവദനാ—൧൪)

ഒന്നു പുനരഞ്ചുപര മൊയ്മ്പതുമൊട്ടുക തന്നിലയിര
ണ്ടുമിവ ഭകൾ ഗുരുവാകം ഇന്ദുവദനസ്ഥിതിയവാവതിലു
ദിച്ചാരിന്ദുവദനേമദനദിശപിഭശോഭേ! (൧൫)

(വസന്തതിലകം—൧൪)

വണ്ടാണികഴലിമാരണിമൌലിമാലേ!രണ്ടാദിനാല
ഗുരുഭപതിന്നൊന്നുമട്ടുംരണ്ടന്നാടുകമെത്തുമോക്കുഗുരു
കളായിരുന്നാൽവസന്തതിലകം തിലകാഞ്ചിതാസ്യേ!

(മണിഗുണനികരം—൧൫)

മട്ടമലർശയുമ്പ്ദ മൊഴിനികരമതിസുടിയതിൽവടിവൊ
ട്ടപട്ടമണിമണിയെപ്പെട്ട മൊട്ടവതിലൊരുഗുരുയതിയ
റികെ ത്തൊട്ടുവിവകളിലിഹമണിഗുണനികരേ. (൧൬)

(മാലിനീ—൧൫)

മുതലിലഗുരുവായിട്ടാറവർണ്ണങ്ങൾപത്താ മതുമതുല
ഗുണാഢ്യേ!പതിമ്മൂന്നാടൊത്തമൂന്നുംയതിയതുവതുമെട്ടാ
ലെഴിനാൽചന്ദ്രബിംബ പ്രതിമമുഖികൾചൂടുംമാലികേ!
മാലിനിയ്ക്കു്. (൧൭)

(പഞ്ചചാമരം—൧൬)

സമസ്തധീരമാനസങ്ങളേയുമങ്ങിളക്കുവാൻ സമർത്ഥയായതന്വി! പഞ്ചചാമരാഖ്യമായതിൽ സമാക്ഷരങ്ങളൊക്കെയും ഗുരുക്കളാംമൃഗാംഗനാസമാക്ഷി! സത്സമക്ഷമായ്സുമാക്ഷി കന്നൊഴുംമൊഴി. (൰)

(ഹരിണി—൧൭)

വരുമഗ്ഗുരുവായഞ്ചാദ്യത്തിൽകൃശോദരി! പത്തതിൽ പരമഥപെട്ടന്നൊന്നാറും മൂന്നങ്ങുനാലതുമാറതും വിരതിയുളവാമാറാൽനാലാൽതഥാവിധമേഴിനാൽ ഹരിണി ഹരിണീദീർഘാപാംഗേ! ദൃഢംഹരിണിക്കെടോ. (൰൧)

(ശിഖരിണി—൧൭)

തുടങ്ങുമ്പോളൊന്നാമഗ്ഗുരുവുപുനരഞ്ചേഴുമുതലായൊട്ടങ്ങുംമുമ്പായിക്കമെലമിഴി! മൂന്നക്ഷരമതും മുടങ്ങാതങ്ങാറാൽ വിരതിപതിനൊന്നാലുമചലമ്മടങ്ങും വക്ഷോജേ! ശിഖരിണിയതിന്നോർക്കിലുളവാം. (൰൨)

(പൃഥ്വീ—൧൭)

ധരിച്ചിടുകരണ്ടിനാറിനടനെട്ടിനും പത്തതിൽപരം സുമുഖി! പതിമൂന്നിനാലിനഞ്ചിനുംവരും ഗുരുതയേഴിനുംവിരതിയെട്ടിലങ്ങൊമ്പതിൽ ധരാധരകുചേ യീദരനതാംഗി! പൃഥ്വിക്കെടോ. (൰൩)

(കുസുമിതലതാവെല്ലിതാ—൧൮)

മന്ദാക്രാന്തയ്ക്കുന്മദഗജലസന്മന്ദമന്ദപ്രയാണേ! ചന്ദ്രൻവന്ദിക്കുംസുമുഖി! ഗുരുവൊന്നാദിയിൽകലേലെല്ലാം നന്നായ്ചേർത്തന്നാൽ കുസുമിതലതാവെല്ലിതാവൃത്ത

മായെന്നൊന്നോമൽകാന്തേ കവികളഖിലംമെല്ലവേചൊല്ലിടുന്നു. (൧൬)

(ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതം—൰൯)

മൂന്നാദ്യംഗുരുവാറുമെട്ടുമതുപോലെ! പന്ത്രണ്ടാമതൊന്നിൽപരംമൂന്നമ്പിൽപതിനാറുമപ്പുറമതും കാന്തേ! തന്നെവാന്ത്യവും ഇന്ദുശ്രീമുഖിപന്തിരണ്ടിലുമരയ വിച്ഛേദമേഴിലും വന്നാലായതിനുള്ളപേരുപറയാം ശാർദ്ദൂലവിക്രീഡിതം. (൧൭)

(സുവദനാ—൨൰)

നാലാദ്യംവർണ്ണമാറേഴിവകളുമതുകേൾപത്തിനപ്പുറമായ് നാലഞ്ചാറന്ത്യമെന്നുള്ളിവയുമലഘുവായ്ത്തീടണമയെബാലേ! വിച്ഛേദമേഴിവയിലുമുളവാ മാറിതെല്ലാമഹോചാരുലേ ചിന്തിച്ചീടുക സുവദനയതിനെന്നോമൽസുവദനേ! (൧൮)

(സ്രഗ്ധരാ—൨൰൧)

നാലാദ്യംവർണ്ണമാറേഴിവകളുമതുകേൾപത്തിനപ്പുറത്തായ് നാലഞ്ചെഴുത്തെന്നുള്ളിവയുമലഘുവായ്ത്തീരുമന്ത്യങ്ങൾരണ്ടും ബാലേ! വിച്ഛേദമേഴിൽപുനരതുടനുളവാമേഴിലവ്വണ്ണമേഴിൽ ചാലേരത്യന്തചഞ്ചൽകചഭരളഗളൾസ്രഗ്ധരേ! സ്രഗ്ധരസ്സ്. (൧൯)

(കുസുമമഞ്ജരി—൨൰൧)

അഞ്ചു തന്നാദിപതിനൊന്നുസുഭ്രുപതിനേഴിതെന്നിവയൊഴിച്ചുടനെ ളഞ്ചിതാംഗിവിഷമാക്ഷരങ്ങളതിലൊക്കെയുംഗുരുതചേർക്കണം പഞ്ചസാരമൊഴിപഞ്ചബാണശ

രവികിരണാനുജിതാല്പസൽചമ്പകകുസുമമഞ്ജരിയ്ക്കു
കുചഭാഗനാസൽകുസുമമഞ്ജരി. (ഭവ്യ)

(മത്തേഭം—വ.വ)

നൽത്തേൻതൊഴുന്നമൊഴിയൊന്നൊടുരണ്ടുമഥ നാലെട്ടുമൊമ്പതുമുദയപത്തിൽ പരംപരിചിലൊന്നഞ്ചു താറുപുനരെട്ടന്നിവറാഗുരുവാം മത്തേഭവൃത്തമതിലൊത്തീടുമന്ത്യത്തുമിത്ഥമന്ധരിച്ചിട്ടുകനി മത്തേഭവൃന്ദമതിനൊത്താരിലനാലുകൊട്ടതിനീടുമാഴ്ത്തുഗമനേ! (മൻ)

(ഭദ്രകം—വ.വ)

ഒന്നൊടുനാലതാറുദശമാക്ഷരംസുതനു! പത്തിനപ്പുറമതാകുന്നൊരു രണ്ടുമാറുമിവയുംഗുരുക്കളൊടുപുനരെട്ടുമന്തിമത്തുൎഞ്ഞൻടിരതോറിട്ടും വരതനോധരിച്ചിട്ടുകപത്തിലുംയതിസ്ഥിരമസുന്ദരി പതിനെട്ടിലുമാംസുഭദ്രതരഗാത്രി! ഭദ്രകമതിൽ. (ബൂം)

(അശ്വലലിതം—ഉ.ന)

വടിവിനൊടഞ്ചുതഴദശമതിനപ്പുറമതാകുമൊന്നു മയിലേകേൾ ദ്വാദശമഥമൂന്നുമേഴുമിവയും ഗുരുതലമുള്ളചേരുമൊമ്പതുമെട്ടോടെട്ടുവതുമേവമങ്ങുയതിനാൽധരിച്ചു പതിനൊന്നതികൾനിയതം/ പെട്ടമിഹപന്തിരണ്ടിലുമിതോക്കശ്വലലിതേവരാംഗിലലിതേ! (നൃപ)

(തന്വീ—വര)

ഒന്നൊടുനാലഞ്ചയിശശിവദനേ പത്തുകഴിഞ്ഞഥവതുമൊരുരണ്ടുംമൂന്നതുമാവം മധുമൊഴിയൊടുവിൽച്ചെന്നൊരുരണ്ടിവരുണ്ടുഗുരുവാകുംവന്നിടുമഞ്ചൊഴിവയതിൽ യതിയുംപത്തതിനപ്പുറമെഴുമൊരുരണ്ടിൽതന്വിയ

തിണ്ണന്നറികയിഹൃദയേതനപാളികൾ ചൂടിട്ടമണിമണിമാലേ! (൰൨)

(ശശധരബിംബം—൨൩)

ഒന്നുഗുരുവുനരെട്ടുമിങ്ങിനെവരുമഥപത്തിൽ പരമതിലായിട്ടൊന്നു മഴകിനൊടെട്ടുതൊട്ടവുമതിനിഹമന്ബങ്ങിരിവതിൽമൂന്നും മിന്നിടുമരിയനിലാവുമടങ്ങിന സുരുചിരഹാസംസതതമിണങ്ങി ച്ചിന്നിനവദനസരോരുഹനിർജ്ജിതശശധരബിംബേ! ശശധരബിംബേ. (൰൩)

(സുന്ദരനയനം—൨൪)

പരിചിനൊടഞ്ചുമെട്ടുപത്തിലഥപരമൊന്നു മെട്ടുമയികേളിരുവതിനപ്പുറമൊന്നുമാറുമിവകളശേഷമതുംഖലുഗുരുവാം ഹരികളട്ടുത്തുതട്ടുന്നുകട്ടതിട്ടുമരിശമുദിച്ചുപിടിച്ചുധവലയും ഹരിണകിശോരകലോചനസുന്ദരതരനയനേ! ശൃണുസുന്ദരനയനേ. (൰൪)

ഇതി കാന്തവൃത്തം

വൃത്തം ൰൫. പദ്യം ൰൪.

ശ്രീ ഭദ്രകാള്യൈ നമഃ.

ഉല്ലന്നമോദമൃഡുനായകചാരുചൂഡ-

നെപ്പാഴ്മങ്കമതിൽവള്ളുമശേഷനാഥേ!

൧

കെല്പോടുഞാനിഹചമച്ചൊരുകാന്തവൃത്ത-

മപ്പിച്ചിടുന്നതവതൃപ്പദപല്ലവത്തിൽ.

